

sin. Končno je vrgel sin očetu vrček v roko in ga težko ranil. To je posledica žganja.

Obešil se je v L'pnici 49 letni kamnoseški delavec Joh. Stroniegel. Ravežu se je baje

Pod kolesa z vinom obloženega voza je nekdo hlapec v Radgoni. Konji so se splavili in jib je hotel od spredaj vstaviti. Revež je dan na svojih ranah umrl.

Za steklenico ruma. V Puduškovi krčmi v Martinu na Pohorju so popivali fantje v noči 21. t. m. Ko so šli proti jutru domu, so spili zaradi neke steklenice ruma, katero posedoval hlapec Anton Trdin. Ker Trdin ni hotel steklenice dati, pretepla sta ga brata Viktor in Jozef Vedenik, tako da je obležal nezavesten na tleh. Zatraj so našli ljudje umirajočega Trdina na cesti. Popoldne je že umrl. Surova brata so odpeljali orožniki v zapor. Jozef Vedenik je 12 let stari smrkevec.

Pazite na deco! V Stari-Novivasi je padel mladi sinček krčmarja v potok in utonil. Most je brez ograje.

Požar. V Hrastovcu je pričelo goreti vinogradiško poslopje g. Simon Hutterja. Ogenj je uničil stanovalno hišo, hleve, nekaj živine in druga. Gospodsko hišo v vrednosti 60 000 K. Rešilo delo je bilo vled pomanjkanja vode zelo težko.

Obstrelil se je ključar Franc Gumzej v Slov. Bistrici. Hlapci so ga našli težko ranjenega na tleh.

Iz Koroškega.

Prvaki hujskajo naprej, dokler ne bodejo Koroškem kranjske razmere uresničene. Tako imeli p. k. v Ebersdorfu shod klerikalnega sveta, na katerem je brusil svoj jezik prvaški svetnik Müller. Kako in kaj je govoril, to je iz tega razvidno, da so se končno udeleženci prav tako stopili. Župnik je moral za razbite glave K. plačati. Zdej pa pride najlepše: Po došlih prvakih se je udeležilo tega pravaškega shoda tudi nekaj vojakov 17. regimenta. Tako sta bila razočara dva feldvebla v uniformi in je bil eden od njih še pošteno tepen. Govori se celo, da je nekdo oficir v civilu navzoč. Radovedni smo, kaj bode preiskava dognala. Na vsak način se bo preiskrbelo, da se taki slučajji ne ponovijo. Če bi bila pa lepa, da se postavljajo aktivni prvaki v službo prvaških hujskacev! Škoda le, da tisti, ki hujskajo, niso dobili zasluženih denarjev.

Prvaški junaki. 20. t. m. bi se imela v Ebersdorfu izvršiti volitev obč. predstojništva. Koroško-klerikalni odborniki so preprečili to volitev s tem, da so se odstranili. Kriva sta temu v prvi vrsti prvaška zagriženca župnik Dračnik in lesni trgovec Vospennig iz Jezerc. Odborniki so bili vled tega obsojeni na hudo gubo. Radovedni smo, koliko časa bodo ti prvaški junaki raje globo plačevali, nego svojo dolžnost storili. Kako zaslepi prvaško hujskanje podvržence farovške suknje!

Obč. volitve v Bistrici v Rožu končale so, kakor smo že poročali, s popolno zmago naprednjakov. Od 196 volilcev v 3. razredu oddalo se je 167 glasov, t. j. čez 85%. Od teh je padlo na gg.: Joh. Kuraach, posestnik in krčmar 105, Jos. Partl, veleposestnik 105, Joh. Schannig, posestnik 104, Jos. Uggowtzer krčmar in posestnik 104 glasov. Kot namestniki so bili izvoljeni gg. M. Dobečniger z 120 in St. Obiltschnig z 104 glasovi. — V 2. razredu se je oddalo od 24 volilcev le 12 glasov, ker se črnuhi volitve niso udeležili. Izvoljeni so bili ednoglavno gg.: F. Faust, fabrični direktor, dr. K. Klimbacher, zdravnik, O. Kraigher, krčmar in posestnik in L. Feinig, posestnik kot odborniki; nadalje gg. F. Malle, posestnik in A. Plautz, gostilničar kot nadomestniki. V 1. razredu se je oddalo od 17 volilcev 7 glasov, katere so dobili gg.: E. Arnold, nadučitelj, Joh. Feinig, nadučitelj, g. Feinig, posestnik in H. Goritschnig, uradnik, kot odborniki; kot nadomestniki pa gg. O. Ibounig, posestnik in V. Ibounig, kafetje ter posestnik. — Vkljub največji agitaciji so ostali črnuhi v 3. razredu z 47 do 63 glasovi v manjšini. Tako krasne zmage se ni pričakovalo. Ponedeljek pred volitvijo obdržal je orglar Grafenauer v Svečah shod in se je po znanem na-

činu proti naprednjakom hujskalo. Zanimiva je bila tudi udeležba 5 črnosuknežev. Tudi kranjski advokati so se trudili. Pa je bilo vse zastoj. Tudi slovenski volilci se ne pustijo več za nos voditi.

Darilo. Splošno spoštovani častni občan, g. deželni poslanec Franc Kirschner podaril je ob priliki napredne zmage pri občinskih volitvah v Bistrici v Rožu svoto 50 kron za ubožni sklad te občine, za kar mu v imenu vseh revežev gre vaa hvala!

Kmetijski zbor obdržijo naprednjaki („Käntner Bauernbund“) v nedeljo, 31. t. m. ob 3. uri popoldne v St. Donatu. Ta kmetijska družba se pač pridno giblje. Le tako naprej!

Oporoka. Pokojni blaginjak in učitelj kmetijske družbe g. F. K. Trost, je zapustil nemški šolski družbi 100 K.

Kmetisko društvo snujejo napredni posestniki v Maria-Saalu. Le naprej!

Roparja so vjeli. Hlapec Andrej Siewald je namreč v Francih delavca Puherja pobil, za 4 K orepal in v Lavanto vrgel.

Ustrelil se je v bolnici v Biljaku posestnik Fr. Breiner. Nesrečežu se je baje vled slabih premoženjskih razmer zmešalo.

Ustrelil se je v Hartbachu poleg smodnišnice študent Jean Birkfeldner iz Lrova svojo ljubico Vavdo; ustrelil ji je 3 krat v usta. Študent pravi, da se je hotel tuji sam umrtiti, da pa mu je zmanjkalo streljiva. Zaprli so fanta.

Hudo uro so v Celovcu doživeli. Pretekli četrtrek je prišla velika nevihta. Najprej je divjal vihar, ki je več dreves vrgel in pri telefonu mnogo škode napravil. Potem pa je prišla toča, ki je napravila na vrtovih veliko škode.

Zaprli so graščinskega ostrihka grada „Neuhäusel“ pri Plajbergu Franceta Wudia. Baje je denar poneveril.

Po svetu.

Tat in policaj. Iz Varšave se poroča, da je uradnik Poliatzi ukradel 1½ milijona rublov in zbežal. Zasedloval in vjel ga je policijski svetnik Domidev. Ali tat je policajja podkupil in sta zdaj oba dva zbežala.

Velika železniška nesreča se je zgodila v Contichu na Belgiskem. Dva vlaka sta trčila in je bilo 40 oseb ubitih, 200 pa ranjenih. Kriv je neki uradnik, ki je zbžal.

Beg jetnikov. V Tiflisu je zbežalo 18 oseb iz ječe. Umorili so stražnika in dva vojaka ter metali bombe. Pomagali so jim zarotniki zunaj ječe.

Na železnici v Filadelfiji se je zgodila velika nesreča. Voz je skočil iz tira. 4 oseb je bilo takoj mrtvih, 70 pa ranjenih.

Gospodarske

Važno leto — peronospora preti. Hvala Bogu tudi letos kaže vinska trta dobro. Do trgatve pa je še daleč in bati se je, da nam ena ali druga nesreča naše upanje odnese. Proti toči se ne moremo sicer izdatno braniti, pač pa se lahko branimo proti raznim mrčosom in boleznim, ki nam hočejo ukrasti sad našega truda. Posebno peronospora zna biti letos huda, ker je vreme bolj vlažno. Peronospora je namreč neka gliva (gobica), ki se razvija najbolj v rosi in v dežju. Če je trtno listje vedno suho, ne morejo kaliti peronosporini trosi (seme), zato se v suhem letu ne pokaže peronospora. Tudi v takih krajih, kjer se ne napravlja ponočna rosa ali pa jo veter hitro posuši, ni mnogo te bolezni. Letos imamo precej dežja in zemlja je tudi dovolj vlažna. Zato moramo pričakovati hudo peronosporo. Opozarjamo na to vse naše vinogradnike in jim priporočamo, naj začasa škropijo! V prvo je škropiti, ko je poglata trta za peden dolgo mladje; v drugo naj se škropi 8 do 14 dni pozneje, v tretje naj se škropi pred cvetom ali koj po cvetu. V naslednjih 14 dni škropi naj se potem še v četrto in v peto. V vlažnih legah škropiti je bolj pogostoma, pa tudi z močnejšo raztopino, v suhih, zračnih legah manjkrat in s tanjšo raztopino. Pomniti moramo, da so nižave in zapadne lege najbolj podvržene peronospori, ker traja tu rosa jutraj dalje časa na trti. Posebno v teh legah bomo toraj letos oprezní.

Ko okopavamo krompir, ne zabimo potrositi po polju nekoliko solitra, ki jako močno povpešuje rasto in napravo gomolj. Soliter se dobi v kmetijski družbi. Kdor ne more zlahka tja, ta naj polije mesto solitra nekoliko gnojnice med krompir. Šele potem, ko se je dalo krompirju nekoliko enega ali drugega teh gnojil, naj se ta prisuje. Na 1 oral treba 80 kg solitra.

Rjavih hroščev ali kebrov je letos vse polno. Edino sredstvo proti tem požeruhom obstoji v tem, da jih rano zjutraj tresemo z dreva v razprostrte ruhe. Hrošče je najbolje deti nato v kakšno vrečo in jih v krušni peči zamoriti in posušiti. Zmleti posušeni hrošči so pozimi izvrstna piča za perutnino. Kdor hoče imeti po zimi

dosti jajc, ta naj stresa sedaj čvrsto razno drevje. Rujavi hrošč ne škodi samo s tem, da žre listje po drevju, marveč napravlja še mnogo več škode kot ličinka ali ogrec, kateri se živi 3 do 4 leta od rastlinskih korenin. Malo listja bi mu še privoščili ali škode, ki jo dela na koreninah, ne smemo trpeti. Zato lovite in zatirajte hrošča, dokler je še čas! Z njegovo pogubo rešite marsikatero rastlino smrti.

Zveplajte! Poleg peronospore je grozna plesen v naših vinogradih najhujše zlo. Osobito v gorkih in mokrotnih letih napravlja nam mnogo sitnosti in skrbij. Tudi letos vtegne biti vreme tej bolezni jako ugodno, zato pa moramo obrniti vso pozornost, da sprejmemo sovražnika kakor treba. Gotovo vstržeemo večini naših čitateljev, če podamo tudi tu, kar smo pisali pred leti v »Narodnem gospodarju« o grozni plesni. Učeni ljudje ji pravijo oidium Tuckeri. Ta bolezen je neka pravemu plesnivcu podobna gliva, ki prepreže s svojimi, tanki volni podobnim telesom mlade trtne dele, posebno rada pa še grozde. Iz volnastega telesa (mycelia), ki se oprima vrhu kožice, pošilja gliva v trtne celice sesalce (haustorije), ki mozgajo iz njih trtni sok. Posledica je ta, da celice zamrejo, plesen se pa vedno bolj razvija. Razun sesalk ima gliva še posebne plodonosce (konidije), ki napravlajo in trosijo kal in bolezen. Ta bolezen se je zanesla pred petdesetimi leti, kakor pozneje trtna uš in strupena rosa, iz Amerike. Sprva je vničila, posebno na Francoskem, kjer se je najprej pokazala, skoraj ves vinski pridelek ali kmalu so našli v žveplu jako dober pripomoček proti plesni. V čem obstoji vničevalna moč žvepla se prav za prav še sedaj ne ve natanko, misli pa se, da se napravlja na zraku iz žvepla žveplena sosislina, ki je vsem glivam hud strup. Žveplo zaleže tem bolj, čim bolj drobno je zmlet in čim boljše in enakomerniške ga potresemo po trtnih delih. Ker se nahaja gliva vrhu rastline in ne v njej, zadostovalo bi, da vničimo glivo, kedar se pokaže prvi njen sled. Vendar ni to popolna resnica, kajti jako težko je napadeno grozde spet ozdraviti. Tudi ni mogoče bolezni, ki se je že vkoreninčila in razširila, popolnoma zatreti in ubraniti ji nadaljno kvarjenje. Zato se priporoča, da se žveplajo trte še predno se pokažejo na njih znamenja bolezni, tedaj v prvem času račne, ko je mladje še kakih 10 cm dolgo. Trta je sedaj še majhna in delo zato lahko in pa gotovo. Prvo žveplanje vniči kali, in bolezen se v takih vinogradih bolj redko pokaže. Če pa čakamo, da se bolezen prej prikaže, se trta v tem času močno razraste in delo postane težavnije. Tudi je treba potem več žvepla. Tej bolezni niso vse trte enako podvržene. Nekatere so manj druge bolj. To se ravna navadno po debelosti jagodne kožice. Izmed trt, ki se za nase kraje sedaj priporočajo, so po moči podvržene tej bolezni: muškat, laški rizingl, portogalka, volonik itd. manj žlahtnina, burgundec, karmenec, modfrankinja. Žveplanje se vrši navadno z žveplalnim mehkom (žveplalnikom). Prvo žveplanje se pa opravlja v vinogradih z nizkimi trtami boljše z žveplalnim čopom; ta je kositarjeva posodica z luknčastim dnom, ob katerem je pritrjeno, čopu podobno, nekoliko bombaževih koncev ali nitij. Ta priprava je jako priročna in za prvo žveplanje, kakor sem rekel, najboljša. V novejšem času še napravlja tudi žveplalnik, ki se nosi na hrbtni in dela prav dobro. Če bi nastopil kmalu za prvim žveplanjem dež, treba je delo brž ponoviti, drugače pa šele po 2 ali 3 tednih. V tretje naj se žvepla, če se je pokazala bolezen. Žveplati je treba tolikokrat, dokler ne vničimo popolnoma bolezni. Nekatera leta in v nekaterih krajih je treba tudi deset in večkrat žveplati. Seveda se žvepla sedaj samo obolelo grozde. Kadar se žvepla naj se trosi žveplo enakomerno po trtnih delih. Bolje je žveplati večkrat in po malem, nego malekrat in mnogo, ker ker se žveplo, posebno v deževnem vremenu, rado izgubi. Opomnim naj še, da je najboljši čas za žveplanje ob mirnem in lepem vremenu. Če je trta še rosna, se žveplo rajdo sprime in ne zaleže mnogo. Zato naj se v takem času ne žvepla. Nekateri naših kmetovalcev mislijo, da se o poldanski vročini ne sme žveplati, ker bi to trtam škodilo. To mnenje je pa krivo. Izmislili so ga najbrže oni, kojim se ne ljubi delati v vročini. Ravno vročina spreminja žveplo v žvepleno sosislino in zato izda tako žveplanje še več. V hudi vročini pa ne smemo staviti na trste preveč žvepla; znamenje zadostuje. Da nam ne gre žveplo v oči, rabimo lahko naočnike iz navadnega stekla, okoli katerih je vdolano unesnost zagrinjalo, ki brani žveplo pod naočnike. Taki naočniki stanejo približno 30 krajcarjev in z njimi si prihranimo mnogo trpljenja, ki nam ga napravlja žveplo v očeh. St.

Loterijske številke

Gradec, dne 16 maja : 13 43 42 65 15.
Trst, dne 23 maja : 71, 36 84 34. 10.

Promet raspeljajalne trgovine zahteva aparat, o katerega velikosti nam navadni človek niti pojma. Pomisliti je na tisoče in zopet tisoče komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da se kujejo pravočasno ugodi. Marsikatero blago ima zopet razne vrste po velikosti, barvi in muštru. Vsak posamezni komad vsake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri prodaji fakturiran in izbrisan iz skladiščnih o registrir. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavljamo, koliko oseb in koliko delavke moči je v tej zalogi potrebno. Raspeljajalna hiša Hanns Konrad valubuje zdaj 200 oseb; njih delu najdemo lepe elanke v letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradovega kolektarja, kterega dobijo vsi kupci te firme zastoj in poštine prosto.

Tvrdka Karl Keclan tovarna za suknjo, lodne in modno robo iz pristne ovčje volne v Humpolcu prične ravnokar raspeljajati nove vzorce obširnega sklada letne robe za gospode in gospe. — Priporočamo, da se pri potrebi na to staro Humpoltsko firmo obrne ker je znana za solidna, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča.

60000 ur gratis kataloga dobi vsak čitatelj tega lista od svetovnoznane zaloge ur in zlatenega blaga Max Büchel, Dunaj IV. Margaretenstrasse 27/27 čisto zastonj in poštine prosto. Kore-spondenčna karta z natančnim naslovom zadostuje.